

**Vyučovacia séria
pre súčasných a budúcich rodičov:**

„Naplnená rodina“

The Fulfilled Family

John MacArthur

***„Slová, ktoré ti dnes prikazujem, budú v tvojom srdci.
Budeš ich vstevovať svojim synom a budeš hovoriť o nich,
či budeš sedieť vo svojom dome, či budeš kráčať cestou,
či budeš líhať alebo vstávať.“***

5. kniha Mojžišova 6:6-7

1. Základ zbožného rodičovstva

Dnešný svet má čoraz pohrdavejší pohľad na deti. Kultúrny obraz rodičovstva je v dnešnej dobe stále negatívnejší, pretože stále prízvukuje to, že deti sú pre rodičov frustráciou. Je pravdou, že deti prinášajú niekedy do našich životov jedinečné výzvy, mnoho nemilujúcich rodičov však tieto výzvy vníma ako prekážky ku svojmu vlastnému šťastiu.

Okrem toho kresťania, ktorí prijímajú podobné svetské názory na svoje deti, nikdy nemôžu byť zbožnými rodičmi. Boží plán pre rodinu nás nevedie k tomu, aby sme hundrali nad nedostatkami svojich detí alebo aby sme sa na ne pozerali cez sebecké svetské okuliare. Zbožní rodičia by sa mali na svoje deti pozeráť tak, ako sa na ne pozerá Písmo. Nemôžete sa stať takými rodičmi, akými vás chce Boh mať, pokiaľ sa na vaše deti nebudete pozeráť tak, ako sa na ne pozerá Boh.

Deti by mali byť vnímané ako požehnanie, nie ako bremeno

Po prvé, Písmo jasne učí, že deti sú požehnanými darmi od Pána. Boh ich tak stvoril, aby boli požehnaním. Mali by byť pre nás radosťou. Sú pre nás požehnaním od Pána, aby dali našim životom plnosť, zmysel, šťastie a uspokojenie. Rodičovstvo je pre nás Božím darom.

Toto je pravda dokonca aj v tomto padlom svete, ktorý je nakazený hriechom. Uprostred tohto všetkého zla sú deti dôkazom Božej láskavosti. Oni sú živým dôkazom toho, že Božia milosť je tu aj pre padlé a hriešne bytosti, ako sme my.

Pamätajte na to, že Adam a Eva jedli zo zakázaného ovocia ešte pred tým, než splodili nejakých potomkov. Napriek tomu ich Boh nezabil a nestvoril namiesto nich nejaký nový druh stvorenstva. Namiesto toho Boh splnil príkaz daný Adamovi a Eve ešte pred pádom o tom, aby boli plodní a množili sa (1. kniha Mojžišova 1:28). A tým započal plán

spasenia, ktorý v sebe zahrnul nespočetné množstvo Adamovho potomstva (Zjavenie 7:9-10). Deti, ktoré porodila Eva, preto predstavovali nádej, že padlí hriešnici môžu byť spasení.

A keď Boh prekliat zem kvôli Adamovmu hriechu, rozmnožil bolesti pri pôrode (1. kniha Mojžišova 3:16), ale nikdy nezrušil požehnanie, ktoré narodené dieťa prináša.

Eva si to uvedomila. Genesis 4:1 hovorí: „Potom Adam poznal svoju ženu Evu. Ona počala a porodila Kaina. Povedala: Dostala som muža od Hospodina.“ Toto dieťa považovala ako dar od Toho, proti ktorému zhrešila a tešila sa z tohto dieťaťa. Napriek všetkým tým bolestiam pri pôrode a vedomiu toho, že to dieťa je vo svojej podstate hriešne, vedela, že to dieťa je pre ňu znakom Božej milosti.

A čo s deťmi neveriacich? Tiež predstavujú Božie požehnanie? V Genesis (1. knihe Mojžišovej) 17:20 Boh zaslúbil, že požehná Izmaela. Ako ho požehnal? Tým, že rozmnožil jeho potomstvo. Boh povedal Abrahámovi: „Ale aj ohľadom Izmaela som ťa vypočul. Požehnal som ho, urobím ho plodným a prevel'mi ho rozmnožím: Splodí dvanásť kniežat, vytvorím z neho veľký národ.“

V rámci celého Písma nájdeme mnoho miest, kde je zdôraznené, že deti sú požehnaním od milujúceho a milostivého Boha. Božím zámerom je darovať skrze dieťa rodičom radosť, šťastie, spokojnosť a lásku.

Žalm 127:3-5 hovorí: „Ajhľa, dedičstvom od Hospodina sú synovia, odmenou je plod života. Ako sú šípy v ruke hrdinu, takí sú synovia mladosti. Blahoslavený je muž, čo si nimi naplnil tulec: Nevyjde na hanbu, keď bude rokovať s nepriateľmi v bráne.“

Aj z tohto textu nám môže byť jasné, že Božím plánom pre deti je, aby nám boli požehnaním a nie bremenom. A väčšinou sú aj požehnaním, keď sa narodí. Ale keď ich

ponecháme vystavené tomuto svetu bez patričnej ochrany, nakoniec nám zlomia srdce.

Rodičovstvo by malo byť radosťou a nie bremenom

Rodičovstvo nie je bremeno, ktoré musíme niesť, ale výsada, z ktorej sa môžeme tešiť. Ak nám Boh dáva deti ako požehnanie, tak našou úlohou, ku ktorej nás povoláva, je, aby sme toto požehnanie zveľaďovali.

Rodičovstvo robia ťažkým len samotní rodičia, ktorí odmietajú uplatňovať jednoduché princípy, ktoré Boh v Písme stanovil. Zanedbávaním týchto Božích princípov sa rodičovstvo stáva bremenom, ktoré Boh nikdy nezamýšľal. Jedným z istých spôsobov, ako naplniť svoj život biedou, je nezodpovedne vychovávať deti, ktoré nám Boh vo svojej milosti zveril do našich rúk. Naopak, nič v živote vám neprinesie viac radosti ako výchova detí podľa Božích pravidiel.

Z tohto vyvstáva otázka: Existujú nejaké negatívne aspekty rodičovstva? Samozrejme, nikto z nás nemá radosť z toho, keď musí napomínať a trestať svoje deti. Ako rodič som sa rýchlo naučil to, čo hovorievali moji rodičia: že karhanie vždy viac bolí rodiča ako dieťa. Ale dokonca aj karhanie a trest môže priniesť radosť, keď sme verní Božím nariadeniam. Príslovia 29:17 hovorí: „Trestaj svojho syna a dožičí ti pokoj, dopraje rozkoš tvojmu srdcu.“

Život rodiča nemusí byť sklamaním alebo nepríjemnosťou. Rodičovstvo môže byť vzrušujúcou, osviežujúcou a radostnou skúsenosťou, pokiaľ budeme verní Bohom daným princípom výchovy detí. Boh nám vo svojej milosti s rodičovstvom dáva aj mnoho radosti, ak sme ochotní prijať Jeho princípy.

Garantuje nám Písmo úspech pri výchove, ak budeme nasledovať Boží plán? Na túto otázku sa pozrieme v ďalších častiach.

2. Aký vplyv máme na svoje deti?

Nemôžete spasiť svoje deti. Môžete ich vychovávať k bázni pred Hospodinom a k poslušnosti pred Ním, môžete chrániť pred hriešnymi vplyvmi a zvodmi tohto sveta a môžete ich obkolesiť ľuďmi, ktorí tiež poznajú a milujú Boha. Ale ich pokánie a viera aj tak nemôže byť zdedená ani nejako umelo vytvorená: spása je Božím dielom, nie vašim. Ako rodičia nemôžete urobiť viac.

Nesprávny spôsob ovplyvňovania

Ako som už povedal viackrát, chcel by som aj teraz zdôrazniť: Rodičia sú z veľkej časti zodpovední za vzbúrené a odbojné správanie svojich detí. A všimol som si za tie roky, že rodičia majú tendenciu obviňovať za to, ako sa správajú ich deti, spoločnosť, kamarátov alebo hocikoho iného, len nie seba. Niekedy stretávam rodičov, ktorí porušili asi všetky biblické princípy výchovy detí a potom prichádzajú za kazateľmi, aby u nich hľadali spôsob, ako by sa mohli zbaviť zodpovednosti za vzdorovité správanie svojich detí. Chcú akési ústne uistenie o tom, že oni nie sú na vine, ale za to môže niekto iný.

Rodičom dal zodpovednosť za výchovu svojich detí sám Boh. Nedal ju učiteľom, kamarátom, vychovávateľom, opatrovatelkám alebo nejakým iným ľuďom mimo domova. Preto je nesprávne, keď rodičia zvaľujú ťarchu svojej zodpovednosti za zlé správanie svojich detí na niekoho iného.

Rodičia sa musia v dostatočnej miere venovať výchove svojich detí, aby zaistili to, že nikto iný nebude mať na ich deti väčší vplyv ako majú oni. Rodičom, ktorí sa sťažujú na to, že za správanie ich detí môžu ich vrstovníci, hovorím, že za to, ako sa správajú ich deti, v konečnom dôsledku nemôžu ich vrstovníci, ale samotní rodičia, pretože dovolili, aby na ich deti mal niekto iný väčší vplyv ako majú oni sami.

Vina a zodpovednosť

Niektorí rodičia len pohrdavo prekrútiť očami a trvajú na tom, že v dnešnej dobe je nereálne, aby mali rodičia na svoje deti väčší vplyv ako majú ich rovesníci, kultúra, televízia, internet, učitelia alebo iné faktory, ktoré dokážu ovplyvniť život bežného dieťaťa.

Keď sa na to úprimne pozrieme, zistíme, prečo majú rodičia v dnešnej kultúre stále menej vplyvu na svoje deti. Je to tým, že sa vzdali svojej rodičovskej úlohy. Jednoducho nechávajú svoje deti s ich problémami, aby hľadali odpovede u svojich rovesníkov. Do vyučovania svojich detí investovali menej času, čo deťom dovoľuje, aby ho využívali na sledovanie televízie. Umožnili deťom, aby ich duchovná, morálna a etická výchova pochádzala z televízie, filmov, hudby a od iných detí. Aj v tých najlepších prípadoch sa rodičia príliš spoliehajú na učiteľov v škole a na nedeľnej besiedke, na vedúcich mládeží, na kazateľa - na všetkých ľudí mimo rodiny. Rodičia si musia uvedomiť, že charakter dieťaťa nie je geneticky daný. Tomu, kým sa deti majú stať, sa musia naučiť. Ak sa stanú deti niekým iným, ako rodičia dúfali, tak je to preto, že sa to naučili od tých, ktorí boli nablízku, keď rodičia nemali čas.

Inými slovami, rodičia, a nie deti alebo ich rovesníci, môžu za to, že vplyv rodičov sa v dnešnej kultúre stráca. Kedykoľvek vonkajšie vplyvy ovplyvňujú charakter dieťaťa viac ako rodičia, tak rodičia zlyhali vo svojich povinnostiach. Je to tak jednoduché.

Kresťanskí rodičia si v dnešnej dobe zúfalo musia osvojiť toto jednoduché pravidlo. Pred Božím trónom sa budeme zodpovedať z toho, že sme dovolili, aby vonkajšie vplyvy formovali bezbožným spôsobom charakter našich detí. Boh nám do našich rúk zveril zodpovednosť za výchovu detí k poslušnosti voči Bohu a budeme to my, rodičia, ktorí budeme vydávať počet z toho, ako sme spravovali tento Boží dar. Ak

má na naše deti vplyv niekto iný ako my sami, sme z toho vinní a nie ospravedlniteľní.

Práca na plný úväzok

Rodičovstvo je prácou na plný úväzok, kde si nemôžeme len tak hocikedy povedať, že chcem pauzu od rodičovských povinností. Tento princíp bol zahrnutý aj do zákona na Sinaji. Boh dal Izraelitom tento princíp v podobe tohto záväzného nariadenia:

„Slová, ktoré ti dnes prikazujem, budú v tvojom srdci. Budeš ich vštepovať svojim synom a budeš hovoriť o nich, či budeš sedieť vo svojom dome, či budeš kráčať cestou, či budeš líhať alebo vstávať.“ 5. kniha Mojžišova 6:6-7.

Toto je Božia definícia rodičovskej úlohy. Rodičovstvo nie je dané len na určité obdobie. Nemôžeme si povedať, že počas niektorej životnej fázy dieťaťa sa nám ho nechce vychovávať.

Niektorí rodičia si myslia, že rodičovstvo je o tom, že si majú vyhradiť na dieťa niekoľko hodín denne a snažiť sa, aby tento čas bol ozaj kvalitne strávený. Celá táto filozofia je v rozpore s 5. knihou Mojžišovou 6:7 a je to určitá cesta k tomu, aby vonkajšie vplyvy mali väčší podiel na formovaní charakteru dieťaťa, ako majú rodičia.

Zanedbané rodičovstvo

História starozákonného Izraela nám môže poslúžiť ako lekcia toho, aké nebezpečné je zanedbanie tejto dôležitej úlohy. Izrael neskutočne zlyhal vo vyučovaní svojich detí o Božej spravodlivosti. Vezmite do úvahy verš, ktorý hovorí o generácii Izraelitov, ktorí ako prví vstúpili do zaslúbenej zeme. A nezabudnime na to, že toto bola prvá generácia po ľuďoch, ktorým dal Boh zákon na Sinaji:

„Ľud potom slúžil Hospodinovi po celý čas, čo žil Józua a starší, ktorí prežili Józua a videli všetky veľké skutky Hospodinove, ktoré vykonal pre Izrael... Keď celé toto pokolenie bolo pripojené k svojim otcom, prišlo po ňom ďalšie pokolenie, ktoré nič nevedelo o Hospodinovi, ani o diele, ktoré vykonal pre Izrael.“ (Kniha Sudcov 2:7.10)

Inými slovami, celé toto pokolenie Izraelitov zlyhalo vo svojej zodpovednosti. Zanedbali vyučovanie svojich detí o tom, čo Boh vykonal pre Izrael. Následkom toho bolo to, že nasledujúca generácia sa hromadne odvrátila od Boha:

„Izraelci robili, čo sa nepáčilo Hospodinovi, a slúžili baalom. Opustili Hospodina, Boha svojich otcov, ktorý ich vyviedol z Egypta, a chodili za inými bohmi, za bohmi okolitých národov, klaňali sa im, a tak hnevali Hospodina.“ (Kniha Sudcov 6:11-12)

Deti sa obrátili k zlým bohom Kanaáncov. Ich okolité prostredie ich ovplyvnilo viac ako ich vlastní rodičia, pretože ich rodičia sa vzdali svojej rodičovskej úlohy. Výsledkom toho bolo modlárstvo, chaos a ničenie: „Každý robil, čo uznal za správne.“ (Kniha Sudcov 21:25)

Toto isté sa opakovalo znovu a znovu v celej histórii Izraela. Kedykoľvek generácia rodičov zanedbávala výchovu svojich detí, výsledkom bola skazenosť nasledujúceho pokolenia.

Rovnaký scenár sa objavuje aj v dnešnej dobe. Práve teraz je výhľad na budúcnosť nasledovnej generácie veľmi chabý. A obrat k lepšiemu nenastane dovtedy, kým generácia kresťanských rodičov nebude poctivo vychovávať svoje deti.

Správne rodičovstvo a osobné priority

Pre mnohých rodičov musí byť tým prvým krokom, obnova ich vlastnej horlivosti pre Božie veci. Ak sú naše vlastné priority v živote pokrivené, je veľmi malá šanca, že by sa nám podarilo naučiť naše deti niečo, čo sami nedokážeme žiť.

Rodičia, urobte si poriadok vo vlastných srdciach. Dychtíte po Bohu ako dychtí jeleň po vodných bystrinách? Alebo váš život poukazuje deťom len na pokrytectvo a duchovnú ľahostajnosť? Je váš vzťah s Kristom taký, aký by ste chceli vidieť v životoch vašich vlastných detí? Je vaša poslušnosť voči Jeho slovu rovnaká, akú túžite vidieť u svojich detí?

Toto sú zásadné otázky, ktoré by si mal položiť každý rodič, ktorý chce byť dobrým rodičom a dobrým vzorom pre svoje dieťa.

Kresťanskí rodičia, máte zodpovednosť pred Bohom, aby ste svoj vplyv na svoje deti využívali spôsobom, ktorý bude na Božiu slávu a pre dobro vašich detí. Ale zodpovednosť za ich večnosť nie je na vašich pleciach: Pamätajte, že sa nerodia morálne neutrálne. Boh si použije svoje vlastné prostriedky k tomu, aby si k sebe pritiahol svojich ľudí. Modlite sa, aby si k tomu použil práve vás a dôverujte Mu, že On je verný aj napriek vašim neúspechom.

3. Rozpoznanie pravej podstaty dieťaťa

Rodičia majú tendenciu robiť rodičovstvo zložitejším a napriek tomu povrchnejším, než v skutočnosti je. V dnešnej dobe si kresťanskí rodičia žiadajú rôzne programy a rôzne osnovy zaoberajúce sa výchovou detí. Odborníci na rodičovstvo tomu s radosťou vyhovejú. Ponúkajú presné plány k tomu, ako vychovávať deti Božím spôsobom, ponúkajú rôzne

kresťanské metódy, ktoré obsahujú rozsiahly zoznam krokov, ako vychovávať deti v každej etape života až po manželstvo.

Samozrejme, nie všetky tie rady sú zlé. Niektoré z nich môžu byť nápomocné, ba dokonca aj osožné. Ale v porovnaní s princípmi rodičovstva, ktoré sú napísané v Písme, sú tieto „kresťanské“ programy zbytočne komplikované a niekedy úplne nerealistické. Niektoré rady, ktoré sú v týchto programoch prezentované, sú v skutočnosti nebiblické a preto ich môžeme pokojne odignorovať. Niektoré z nich sú jednoducho zlými radami.

Strachom motivované rodičovstvo

Poznám jeden mladý pár, ktorý odmieta dať komukoľvek varovať svoje dieťa, vrátane babičky. Dozvedeli sa v jednom kresťanskom rodičovskom programe, že keď budú dieťa často varovať, tak si na to zvykne a v staršom veku nebude chcieť chodiť do postele. Takže títo rodičia žili v strachu z toho, že keď niekto bude varovať ich dieťa, tak to v ňom vzbudí akýsi vzdor alebo sebeckosť, čo v neskoršom veku prinesie zlé ovocie.

Niekedy sa to javí tak, že títo odborníci na rodičovstvo prežívajú len vďaka tomu, že živia v rodičoch strach - strach z toho, že ak rodičia zlyhajú v niektorých nepodstatných veciach počas výchovy dieťaťa, tak to bude mať zlé dôsledky na charakter dieťaťa. Tým, že podnecujú v rodičoch takéto obavy, si iba zabezpečujú to, že rodičia budú verní ich programom a knihám a rok čo rok sa budú prihlasovať na rôzne semináre a stanú sa tak závislí na ich radách, že nebudú schopní už ani sami rozmýšľať. Manipulujú rodičmi takým spôsobom, že neustále poukazujú na to, že jediným zlým krokom vo výchove riskujú rodičia emocionálne alebo psychické poškodenie dieťaťa na celý život. A tak sa rodičia stávajú závislými na systémoch, ktoré im diktujú každý jeden krok, a následne rodičia odmietajú akýkoľvek odklon od tohto

programu, vrátane tých aspektov programu, ktoré nemajú žiadny základ v Písme. Častokrát sú rodičia dokonca odhodlaní ísť proti zdravému rozumu a rodičovskej intuícii, len aby dodržali jednotlivé kroky programu. Toto nie je zdravý trend.

Tak ako sme hovorili už predtým, rodičovstvo má byť radosťou a nie bremenom. Písmo opakovane hovorí o tom, že dieťa je požehnaním a rodičovstvo je darom: „Ajhľa, dedičstvom od Hospodina sú synovia, odmenou je plod života.“ (Žalm 127:3). Písmo nikde nevykresľuje rodičovstvo ako prekážkovú dráhu posiatu smrteľnými nástrahami.

Napriek tomu však existuje jedno veľké nebezpečenstvo, ktoré je mnohými kresťanskými rodičmi prehliadané. Je to niečo tak zásadné pre to, čomu ako kresťania veríme, že žiadny z kresťanských rodičov by na to nemal zabúdať. Napriek tomu som neustále ohromený, v akej slabej miere je tento problém zahrnutý do osnov kresťanského rodičovstva. Mám na mysli vrodenu náklonnosť dieťaťa ku hriechu.

Úplná skazenosť

Každé dieťa prichádza na svet s neukojiteľnou túžbou konať zlo. Dokonca ešte pred narodením je ľudské srdce naklonené k hriechu a sebeckosti. Ľudský sklon k akémukol'vek hriechu je taký veľký, že keby sme mu dali priestor, tak každé dieťa má potenciál stať sa monštrum.

Ak hľadáte teologický názov pre túto doktrínu, tak sa jedná o doktrínu úplnej skazenosti. Znamená to teda, že každé dieťa neprichádza na svet hľadať Boha a spravodlivosť. Dokonca deti neprichádzajú na svet ani v neutrálnej nevinnosti. Prichádzajú na svet hľadať a naplňovať svoje hriešne a sebecké túžby. Hoci hriešna prirodzenosť človeka nemusí byť bezpodmienečne plne viditeľná na správaní každého človeka, napriek tomu ju nazývame úplná skazenosť, pretože neexistuje žiadny aspekt ľudskej osobnosti, charakteru, emócií alebo vôle,

ktorý by nebol poznačený hriechom alebo by bol úplne odolný voči láske k hriechu.

Dedičstvo prvého hriechu

Odkiaľ sa v deťoch vzala takáto skazenosť? Nie je to naučené správanie. Je to vrodená predispozícia. Deti to zdedia od svojich rodičov, ich rodičia to zdedili od tých svojich a takto to pokračuje ďalej až k samotnému Adamovi. Adam „splodil syna sebe podobného, na svoj obraz“ (1. kniha Mojžišova 5:3). Všetky Adamove deti niesli pečať hriechu. Narodili sa so sklonsmi ku hriechu a s odporom voči Božej vôli, narodili sa s rovnakým odporom, aký mali Adam a Eva, keď sa snažili skryť pred Pánovou prítomnosťou (1. kniha Mojžišova 3:8). A Adamove deti zase odovzdali svojim deťom rovnakú hriešnu prirodzenosť. To znamená, že skazenosť a vina bola predávaná z generácie na generáciu.

Inými slovami, Adamov pád naplnil celú ľudskú rasu hriechom. Tak ako vina aj skazenosť hriechu sú univerzálne platné pre každého jedného človeka, ktorý kedy žil. Apoštol Pavol napísal: „Preto ako skrze jedného človeka hriech prišiel na svet a skrze hriech smrť, tak smrť prišla na všetkých ľudí, pretože všetci zhrešili.“ (Rimanom 5:12). „Vinou pádu jedného došlo k zatrateniu všetkých ľudí“ (18. verš), čo znamená, že sme zdedili vinu hriechu. A „skrze neposlušnosť jedného človeka mnohí sa stali hriešnymi“ (19. verš), čo znamená, že sme zdedili skazenosť hriechu. Nikto nie je výnimkou. Nikto sa nerodí skutočne nevinný. Okrem Krista, ktorý bol nadprirodzene počatý Duchom Svätým, nikto iný, kto prišiel na svet, nebol nikdy oslobodený od morálnej poškvry Adamovho hriechu.

Toto je pravda o každom z nás. Dedíme vinu a skazenosť Adamovho hriechu a predávame ju ďalej našim potomkom. Toto je doktrína dedičného hriechu. Rodíme sa do padlého sveta. Dedíme padlú prirodzenosť. Sme neúprosne priťahovaní

láskou k hriechu. Máme prirodzenú túžbu po zle a nie po Bohu. V konečnom dôsledku nemáme žiadnu silu z vlastnej vôle uctievať Boha, nasledovať Krista a odolávať hriechu:

„Pretože telesné zmýšľanie je nepriateľstvo voči Bohu, lebo sa nepoddáva a ani sa nemôže poddať zákonu Božiemu. Tí teda, čo sú v tele, nemôžu sa páčiť Bohu.“ (Rimanom 8:7-8).

Hriech je súčasťou našej podstaty. Rodíme sa so sklonom ku hriechu. Máme hriešny charakter ešte dokonca aj pred tým, ako spáchame svoj prvý hriech. Nie sme hriešnici, pretože hrešíme. V skutočnosti hrešíme, pretože sme hriešnici. Nie sme nevinnými stvoreniami, ktoré sa zrazu stanú hriešnikmi, keď prvýkrát zhrešia. Nerodíme sa ani morálne neutrálni. Rodíme sa ako hriešnici.

Toto všetko platí aj na naše deti. Keď ich necháme žiť život podľa ich predstáv, budú prirodzene nasledovať hriech. Keď im necháme úplnú voľnosť, neexistuje hriech, ktorého by neboli schopní. Žalm 58:4 hovorí: „Odcudzili sa bezbožníci hneď od lona matky, od života matky blúdia hovoriac lož.“ Apoštol Pavol vo svojom liste Rimanom cituje úsek zo Starého zákona, aby poukázal na to, že neexistuje žiadna výnimka v učení o ľudskej skazenosti:

„Nieto spravodlivého ani jedného, nieto rozumného, nikoho, kto by hľadal Boha. Všetci sa odklonili, napospol sa stali neužitočnými, nieto, kto by činil dobré, nieto ani jedného. Ich hrdlo je hrob otvorený, klamali jazykmi, hadí jed majú pod perami, ústa plné kliatby a horkosti, nohy rýchle prelievať krv, skaza a bieda je v ich stopách, cestu pokoja nepoznali; nieto bázne Božej pred ich očami.“ (Rimanom 3:10-18).

Najväčšia potreba vášho dieťaťa

Rodičia inštinktívne odmietajú takýto pohľad na svoje deti. To, čo najčastejšie chceme vidieť v našich deťoch, je čistá, vzácna detská nevinnosť.

Ale naše deti nie sú nevinné, keď prichádzajú na svet. Nevinné môžu byť v zmysle toho, že sú prosté a neskúsené. Náklonnosť ku hriechu je však už prítomná v ich srdciach, poháňa ich srdce, myslí aj vôľu. Nemajú prirodzenú náklonnosť ku pravej svätosti alebo Božej spravodlivosti. Už vo svojom útloveku sú skazené, len tá skazenosť sa navonok ešte možno úplne neprejavila. Napriek tomu, že vo svojich srdciach majú nejaké poznanie dobra (Rimanom 2:14-15), nebudú a ani nedokážu konať dobro, pretože milujú zlo (Jeremiáš 17:9; Ján 3:19).

Ak máte problém s aplikovaním tejto doktríny na vaše dieťa, tak si len predstavte, že vaše dieťa je zmenšeninou vás samotných.

Je pokorujúce si uvedomiť, že vaše dieťa zdedilo hriešnu prirodzenosť a Boží hnev od vás. Táto skutočnosť by mala viesť všetkých kresťanských rodičov k tomu, aby sa vo svojej rodičovskej úlohe, zamerali na tú najdôležitejšiu potrebu svojich detí: na znovuzrodenie. Aby sa s plným nasadením snažili viesť svoje deti k uvedomeniu si svojej skazenosti a k následnému uvedomeniu si veľkej potreby ich znovuzrodenia.

4. Liečte príznaky, nie hriech

Mnoho rodičov žije v strachu z toho, že akákoľvek rodičovská chyba môže poškodiť charakter dieťaťa nenapraviteľným spôsobom. Myslia si, že keď niečo pokazia pri výchove, tak dieťa začne duchovne a morálne upadať. Pravda je však taká, že deti sú hriechom poznačené už pri svojom počatí. Túžba po hriechu je súčasťou ich podstaty.

Jediné, čo vedie ku zlej žatve, je, keď necháme deti, aby slobodne prejavili zlo, ktoré je v nich od narodenia.

S nádejou, že dokážu tieto prejavy skazenosti nejakým spôsobom udržať na uzde, sa mnohí kresťanskí rodičia obracajú k rôznym psychologickým a filozofickým výchovným metódam. Ale dokážu skutočne tie filozofické výchovné metódy ochrániť deti od ich hriešnej prirodzenosti? A čo je oveľa dôležitejšie, smerujú tieto výchovné metódy hriešnika ku Spasiteľovi?

Dôraz na dobré správanie nie je riešením

Samozrejme, slušné správanie a disciplína (teda láskavá výchova zahŕňajúca trest) sú nevyhnutnými prejavmi správnej výchovy. Avšak učiť deti len dobrému správaniu nie je riešením ľudskej skazenosti. Ani neustále upozorňovanie na trest za priestupok nerieši skutočný problém.

Videl som to už mnohokrát: Poznám kresťanských rodičov, ktorí si myslia, že ich výchovné metódy sú úspešné len preto, že ich deti sa správajú slušne a milo, zdvorilo odpovedajú frázami ako „Áno, pane“ a „Nie, pani“ a hovoria vtedy, keď na to dostanú priestor. Ale v neprítomnosti rodičov sa tieto deti správajú hnusne, neposlušne, hlavne keď sú bez dozoru a v prítomnosti svojich rovesníkov. A rodičia žijú v spokojnej nevedomosti o pravom charaktere ich detí. Takmer každý učiteľ alebo vedúci mládeže je znechutený z toho, keď sa má vysporiadať s rodičmi, ktorí neveria, že ich dieťa by mohlo urobiť niečo zlé. Často je to preto, že rodičia sa zameriavajú len na verejné vystupovanie a zdvorilosť k ostatným dospelým a nepoznajú skutočný vnútorný stav srdca ich vlastného dieťaťa. Dieťa sa svojim zdanlivým dobrým správaním snaží len vyhnúť trestu.

Povrchný dôraz kladený len na správanie s hrozbou trestu je čistý behaviorizmus (dôraz kladený na navonok viditeľné úkony). Dobré správanie dosiahnuté takýmto

prístupom nie je ničím iným len podmienenou reakciou dieťaťa. Takýto prístup sa na chvíľu môže zdať účinným (hlavne keď sú rodičia na blízku), v skutočnosti sa ale nezaobera jadrom problému, ktorým je ľudská prirodzená hriešnosť, ktorá je problémom ľudského srdca.

Izolácia nie je riešením

Mnoho kresťanských rodičov si myslí, že naplnia svoju rodičovskú povinnosť tým, že okolo dieťaťa postaví múry, ktoré ich majú izolovať od zlých vplyvov. Zakazujú svojim deťom úplne sledovať televíziu, úplne odstraňujú počúvanie populárnej hudby a niekedy zakazujú aj stretávanie sa s rovesníkmi, ktorých rodičia nevyznávajú ten istý spôsob izolacionizmu ako vyznávajú oni sami.

V televízii alebo v iných médiách je toho určite dosť, od čoho by mali byť naše deti chránené. A keďže sa morálne hranice vo svete veľmi rýchlo posúvajú, tak je pre kresťanských rodičov nevyhnutné, aby svoje deti od niektorých vecí izolovali. Bola by to nezodpovedná výchova, keď len tak necháme deti surfovať po internete bez dohľadu alebo keď ich necháme počúvať akúkoľvek populárnu hudbu alebo pozerať čokoľvek bez rodičovského dohľadu.

Ale ani úplná izolácia nie je riešením. Naivita nemá byť cieľom pri výchove našich detí. Takéto deti sú veľmi zraniteľné. Naivky sú najľahšími cieľmi pre zvodné nástrahy pokušenia. V knihe Prísloví sa slovo naivný (neskúsený, jednoduchý, prostý) používa v kontexte niečoho negatívneho:

„Vy neskúsení, dokedy chcete milovať prostotu?“ (Príslovia 1:22). „Lebo odpadlivosť zabíja neskúsených a bezstarostnosť hubí bláznov.“ (Príslovia 1:32). „Neskúsený verí každému slovíčku, ale opatrný dáva pozor na svoj krok. ... Neskúsený zdedia bláznovstvo, ale opatrných korunujú poznaním.“ (Príslovia 14:15.18).

„Opatrný predvída nešťastie a skryje sa, prostí však idú ďalej a pykajú za to.“ (Príslovia 22:3)

Nepochopte ma prosím zle: Existuje určitý druh nevinnosti, na ktorom musíme pracovať nie len pri našich deťoch ale aj pri nás samotných. Apoštol Pavol napísal: „Chcem, aby ste boli múdri v dobrom a neprístupní zlému.“ (Rimanom 16:19). Ale v kontexte tohto verša hovoril Pavol o poznaní, ktoré vychádza z osobnej skúsenosti. Tento verš napísal Pavol po niekoľkých kapitolách vyučovania. Hovorí, že jeho túžbou je, aby tí, ktorým bol ten list adresovaný, boli skúsení v tom, čo je dobré, a aby boli neskúsení v tom, čo je zlé.

Neskúsenosť a naivita neznamenujú to isté. Pavol nechcel, aby úplne zabudli na to, že nejaké zlo existuje. Určite nevyzýval k úmyselnej nevedomosti alebo slepote voči realite zla. Chcel, aby boli obozretní a nie naivní. A to je veľký rozdiel.

Rodičia sa nemôžu snažiť úplne izolovať svoje deti od pravdy o hriechu a o zákernosti pokušenia. Nemali by sme v našich deťoch pestovať druh „nevinnosti“, ktorá ich vystaví napospas pokušeniam, o ktorých si mysleli, že ani neexistujú. Našou úlohou je naučiť ich rozpoznávaniu a nie vychovávať ich k naivite.

Poznám jeden kurz kresťanskej výchovy, ktorí učí rodičov, aby sa vyhýbali akémukoľvek hlbšiemu vyučovaniu svojich detí ohľadom sexuálnych otázok a to nie len počas detstva a dospelovania, ale až kým dieťa nevstúpi do manželstva. Dôležité otázky dieťaťa ohľadom jeho vlastnej anatómie a telesného vývoja počas dospelovania majú byť podľa tohto kurzu, odbíjané len neurčitými odpoveďami, ktoré majú naznačiť dieťaťu to, že sexuálne otázky sú tabu. Ak predsa príde na zodpovedanie týchto otázok ohľadom rozmnožovania, odporúčajú, aby sme si ako príklad zobrali rastliny, pretože akýkoľvek jasnejší príklad by mohol ohroziť

nevinnosť dieťaťa. Podľa tohto vzdelávacieho programu môžeme poukázaním na fakty o rozmnožovaní ohroziť morálnu nevinnosť dieťaťa.

Takýto druh izolácie je receptom na katastrofu. Je to úplne nebiblický pohľad. Sex nie je v Písme vykreslený ako absolútne zlo a nie je ani považovaný za tabu. Sex mimo manželského zväzku je určite hriechom, ale v rámci manželstva to je niečo sväté a cnostné (Židom 13:4). Akú môžu mať deti nádej, že správne a biblicky pochopia tieto veci, keď budeme my považovať tieto otázky ako hrozbu pre ich nevinnosť? Písmo toto určite nerobí. Celá kniha v Starom zmluve (pieseň Šalamúnova alebo Velpieseň) bola napísaná na oslavu radosti a čistoty manželskej intimity. V Písme určite nie je žiadny zákaz voči rodičovskému vyučovaniu ohľadom tejto tematiky.

Naopak: Správne vyučovanie detí v takýchto otázkach je samotným jadrom rodičovskej výchovy. Ak sa vzdáte tejto zodpovednosti, s istotou smerujete k tomu, že vaše deti začnú hľadať odpovede u svojich učiteľov alebo rovesníkov a vy budete mať na svoje deti čoraz menší vplyv. Takže s najväčšou pravdepodobnosťou sa o týchto veciach dozvedia z iných zdrojov bez ohľadu na to, ako veľmi boli chránené. Ak rodičia odmietnu viesť deti k poznaniu Božieho zámeru so sexualitou, pravdepodobnosť, že si dieťa vytvorí zlý obraz o sexualite, je veľmi veľká.

Okrem toho, myšlienka toho, že rodičia dokážu izoláciou zachovať nevinnosť dieťaťa, ignoruje skutočnosť, že naše hriešne túžby sú vrodené. Túžba po hriechu je našou neodmysliteľnou súčasťou. Nie je to len nejaké naučené správanie okopírované z okolia.

Podobný princíp platí aj pre tých, ktorí sa pokúšajú izolovať svoje deti od povedomia sekulárnej kultúry. Pri prílišnom sústredení sa na izolovanie svojich detí prichádzajú rodičia o vzácne chvíle, kedy by mohli svoje deti učiť

rozlišovaní. Napríklad, radšej si môžete pozrieť so svojimi deťmi Star Wars a na tomto filme ich naučiť, ako môžu identifikovať nesprávne učenie New Age, ako sa ich snažiť udržať v nejakej duchovnej karanténe a úplnej nevedomosti pred tým, čomu môžu byť v budúcnosti vystavení.

Po prvé: Rodičia nedokážu svoje deti udržať navždy v izolácii. Príde deň, kedy budú vystavené skutočnému svetu, a je lepšie, keď budú pripravení s rozlišovacími zručnosťami a múdrosťou, aby dokázali vnímať a odolávať diablovým útokom v tomto svete.

Po druhé: Je chybou si myslieť, že uzatváranie našich detí pred vonkajším svetom ich nejakým spôsobom ochráni pred pokušeniami zla. Najvytrvalejším zdrojom pokušenia nie je svet a ani diabol ale telo. Možno sa nejakým spôsobom dokážete vyhnúť vplyvu sveta alebo diabla, ale nikdy nedokážete uniknúť vplyvu vlastného tela. Telo je neustálym zdrojom pokušenia a svoje deti nikdy nebudete vedieť izolovať od pokušenia ich vlastného tela.

Je vážnou chybou si myslieť o svojich deťoch, že sú to malí anjelici, s ktorými je potrebné zaobchádzať opatrne, len aby sme nepoškvrnili ich srdcia. Skôr by sme ich mali vnímať ako malých skazených hriešnikov, ktorí potrebujú byť vedení ku spravodlivosti a ku Kristovi.

Riešenie z Písma

Existuje len jediná biblická odpoveď na problém hriešnosti: Znovuzrodenie. V ďalšej časti sa pozrieme na to, ako viesť dieťa ku Kristovi.

5. Dobrá správa pre vaše deti

Existuje len jeden prostriedok na odstránenie vrodenej skazenosti dieťaťa: znovuzrodenie. Tak ako povedal Ježiš Nikodémovi: „Čo sa narodilo z tela je telo, a čo sa narodilo

z Ducha, je duch. Nediv sa, že som ti povedal: Treba sa vám znovu narodiť.“ (Ján 3:6-7)

Na inom mieste v Písme opisuje Pavel neznovuzrodených ako: „mŕtvych pre vlastné prestúpenia a hriechy... Medzi nimi sme aj my všetci žili kedysi podľa žiadostí svojho tela, vykonávali sme vôľu tela a myšlienok a boli sme od prírody deťmi hnevu ako aj ostatní.“ (Efezským 2:1.3). Verte tomu alebo nie, toto je ten správny opis vášho dieťaťa, ak ešte nie je znovuzrodené.

Evanjelizácia v domácnosti

Vašou najväčšou prioritou ako rodičov je to, aby ste boli evanjelizátormi vo vašej vlastnej domácnosti. Potrebujete učiť svoje deti Božiemu zákonu, vyučovať ich evanjeliu Božej milosti, poukazovať na ich potrebu Záchrancu a poukazovať im na Krista, ako jedinú cestu, ako môžu byť zachránení. Ak vyrastú bez uvedomenia si svojej potreby spasenia, tak ste vy ako rodičia zlyhali vo svojej primárnej úlohe duchovného vodcu.

Nezabúdajte však: Znovuzrodenie nie je niečo, čo pre svoje deti viete zabezpečiť vy. Rodičia, ktorí nútia alebo nejakým spôsobom manipulujú s deťmi, ich môžu dotlačiť ku falošnému vyznávaniu, ale skutočná zachraňujúca viera je niečo, čo môžu dostať jedine Božou milosťou. Znovuzrodenie je prácou Ducha Svätého: „Vietor, veje kam chce: počuješ jeho hlas, ale nevieš, odkiaľ prichádza a kam ide: Tak je s každým, kto sa narodil z Ducha.“ (Ján 3:8). Jedine Boh môže svojou zvrchovanosťou zmeniť a znovuzrodiť srdce vášho dieťaťa a priviesť ho k sebe. Spasenie je záležitosťou, ktorá musí byť urovnaná medzi dieťaťom a Bohom, nie medzi rodičom dieťaťa a Bohom.

Ale ako rodičia ste zodpovední za vyvyšovanie Krista vo vašej domácnosti a poukazovanie deťom na Neho ako na Záchrancu. „Ale ako budú vzývať Toho, v koho neuverili?

A ako uveria v Toho, koho nepočuli? A ako počujú bez kazateľa?“ (Rimanom 10:14). Ako veriaci rodičia ste tými prvými a zároveň tými najdôležitejšími kazateľmi, ktorých Boh vašim deťom dal. Budú pozorne sledovať vaše životy, či v každom momente skutočne žijete to, čo ich učíte a čo rozprávate. Budú uvažovať o týchto veciach, o ktorých ich učíte od ich útleho veku. Máte lepšiu šancu ako hocikto iný formovať ich pohľad na to, kto je Kristus. Každý moment ich života je príležitosťou na vyučovanie (5. kniha Mojžišova 6:6-7) a mali by ste využiť každú jednu príležitosť čo najlepšie, ako len viete, pre dobro svojich detí.

Zvestovanie evanjelia vašim deťom

Najčastejšou otázkou, ktorú mi kladú rodičia, je: Ako mám zvestovať evanjelium svojim deťom? Úskalia, či už reálne alebo len vymyslené, znepokojujú prakticky každého rodiča, ktorý uvažuje nad touto otázkou. Na jednej strane nechcem naše deti zasypať teologickými detailmi, ktoré sú mimo rozsah ich chápania. Aký je najlepší spôsob? Kedy je ten správny čas začať? Koľko rokov je „dostatočný vek“ na to, aby mohli mať naše deti skutočnú zachraňujúcu vieru? Ako môžeme vedieť, že to robíme dobre? Zdá sa, že je príliš jednoduché dať deťom neprimerané alebo upravené posolstvo.

Avšak netreba byť paralyzovaný takýmito obavami. Evanjelium je jednoduché a malo by byť prezentované jednoducho. Rodičia majú jedinečné možnosti svojim deťom vysvetľovať, objasňovať, zdôrazňovať a opätovne klásť dôraz na pravdy evanjelia. Kľúčom je byť verným a konzistentným tak vo vyučovaní ako aj v praktickom živí evanjelia. Jednou z najhorších vecí, ktorú môžu rodičia urobiť, je, že sa nechajú zastrašiť myšlienkou, že existujú lepší ľudia, ktorí dokážu lepším spôsobom zvestovať evanjelium ich deťom. Takýmto postojom sa vzdávajú svojej najdôležitejšej úlohy, pri ktorej

majú najlepšie možnosti osloviť svoje deti a tak prichádzajú o najlepšie požehnanie rodičovstva.

Nájdite si čas a buďte dôkladní

Tu je jedna základná rada: Myslite na vedenie svojho dieťaťa ku Kristovi ako dlhodobú a najdôležitejšiu úlohu, ktorú vám ako rodičom dal Boh.

Buďte dôkladní. Rodičia nemajú žiadny dôvod na to, aby zmiernili alebo zjemňovali evanjelium pre svoje deti. Rodičia, viac ako hocikto iný, majú dostatok času na to, aby mohli dôkladne, jasne a zrozumiteľne vysvetľovať a ilustrovať evanjelium, počúvať spätnú väzbu od detí, opravovať nedorozumenia a skúmať s deťmi aj náročné časti evanjelia. Je to ten najlepší možný scenár pre evanjelizáciu. Múdry rodič bude verný, trpezlivý, vytrvalý a dôkladný. V skutočnosti sú nasledovné slová presne tým, čo Písmo požaduje od každého rodiča:

„Slová, ktoré ti dnes prikazujem, budú v tvojom srdci. Budeš ich vstevovať svojim synom a budeš hovoriť o nich, či budeš sedieť vo svojom dome, či budeš kráčať cestou, či budeš líhať alebo vstávať.“ (5. kniha Mojžišova 6:6-7)

Nerozmýšľajte o evanjeliu ako o niečom, čo sa hodí len na špeciálne evanjelizačné udalosti. Nespoliehajte sa na to, že nedel'né besiedky, detské biblické kluby alebo tábory dajú vašim deťom všetko poznanie o evanjeliu, ktoré potrebujú. Buďte pozorní a snažte sa využiť každú možnú príležitosť na poukázanie právd evanjelia svojim deťom.

Dajte si pozor na falošné uistenie svojich detí o spasení

Nespoliehajte sa vždy len na dostupné alebo formálne evanjelizačné prostriedky. Na mnohých masových

evanjelizačných akciách sa vynechávajú kľúčové časti posolstva. Vynechávajú vysvetlenie princípov hriešnosti a Božej svätosti. Nehovoria nič o pokání, alebo o ňom hovoria len veľmi málo: nevysvetlia im, čo pokánie skutočne je a prečo je tak veľmi dôležité. Napriek tomu však žiadajú nejakú aktívnu odozvu od detí, napríklad nejakú skupinovú modlitbu alebo čokoľvek, čo sa dá považovať za pozitívnu reakciu alebo merateľný výsledok. Potom si dieťa myslí, že na základe odrieknutia takejto skupinovej modlitby alebo inej vonkajšej reakcie je znovuzrodené a rodičia sú následne povzbudzovaní k tomu, aby verbálne uistovali svoje deti o ich spasení. V dôsledku toho sú zbory plné mladistvých a aj dospelých, ktorých srdcia nehoria skutočnou láskou ku Kristovi, ale sa len utvrdzujú v tom, že sú skutočnými kresťanmi na základe toho, že urobili nejaký odporúčaný akt, keď boli deťmi.

Vyhňte sa tomu. Nemyslite si, že prvá pozitívna reakcia vášho dieťaťa na evanjelium je hneď prejavom pravej zachraňujúcej viery. Ak si myslíte, že „modlitba prijatia,“ ktorú sa modlilo vaše dieťa pred troma rokmi, je zárukou toho, že vaše dieťa je spasené, tak vaše predstavy o tom, čo to znamená dôverovať Kristovi, nie sú veľmi biblické.

Je pravdou, že zachraňujúca viera je ako detská dôvera a takúto vieru by mali mať všetci hriešnici k tomu, aby mohli byť zachránení (Matúš 18:3-4). Dôraz v tomto verši však nie je kladený na nevedomosť detí, ale na ich úplnú bezmocnosť a nedostatok skutkov, ktorými by si mohli zaslúžiť spasenie (Filipským 3:7-9). Rovnako ako deti, ktoré sú bezmocné a úplne závislé od rodičov, tak aj každý hriešnik je úplne bezmocný a závislý len na Božej milosti.

Na druhej strane si však skutočná viera vyžaduje porozumenie niektorých dôležitých konceptov, ktoré môžu byť pre malé deti nezrozumiteľné (Rimanom 10:14; porovnaj 1. Korintským 14:20). Jediným cieľom skutočnej viery je Ježiš Kristus tak, ako nám je prezentovaný v evanjeliu. Môžu deti žiť

pravú zachraňujúcu vieru, keď nie sú ešte dostatočne staré na to, aby chápali niektoré pravdy evanjelia? Zachraňujúca viera nie je slepá viera. Súčasťou pravej zachraňujúcej viery je chápanie základných evanjelizačných pojmov ako dobro a zlo, pokánie a viera, Božia svätosť a Boží hnev voči hriechu, Kristus ako vtelený Boh, myšlienka zmierujúcej obete za hriech, význam vzkriesenia a moc Kristova. Vek, kedy je dieťa dostatočne zrelé na to, aby správne chápalo tieto pojmy, je u každého dieťaťa odlišný (preto neexistuje žiadny presný spôsob, ako určiť vek, kedy je dieťa schopné plne pochopiť význam pravej zachraňujúcej viery). Ale až kým dieťa nepreukáže určitý stupeň skutočného porozumenia evanjelia a v jeho živote sa neprejaví určité duchovné ovocie, rodičia by nemali unáhľene považovať prvé prejavy viery dieťaťa ako uzavretú záležitosť.

Napriek tomu neberte na ľahkú váhu prejavy detskej viery. Rodičia by mali podporiť každý náznak viery v živote dieťaťa. Nesmiete ich ponižovať ani zosmiešňovať pri veciach, ktorým nerozumejú. Využite tento nedostatok k tomu, aby ste ich naučili niečo viac. Podnecujte ich túžbu učiť sa o Kristovi a povzbudzujte ich do každého vyznania viery. Dokonca aj keď prídete k záveru, že je ešte skoro na to, aby ich záujem o Krista bol prejavom skutočnej zrelej viery, nepovažujte tieto prejavy ako falošné. Možno práve tieto prejavy sú tým semienkom, z ktorého neskôr môže vzísť zrelá zachraňujúca viera. A nenechajte sa odradiť nechápavosťou a neporozumením vášho dieťaťa. Dokonca ani najzrejší veriaci nedokáže plne porozumieť všetkým pravdám evanjelia. Pokračujte v ich vyučovaní v duchu 5. knihy Mojžišovej 6:6-7.

Napriek všetkému, čo môže urobiť rodič pre svoje dieťa, nie je nič zárukou toho, že dieťa bude spasené. Pravá viera je Božím dielom v srdci dieťaťa (Ján 6:44-45). My im ľahko môžeme dať falošnú istotu spasenia, ale pravá istota je dielom Ducha Svätého (Rimanom 8:15-16). Dávajte si pozor na to,

aby ste svoje dieťa nemanipulovali. Nesnažte sa o nejaké umelé a povrchné reakcie svojich detí pomocou manipulácie. Ako rodičia buďte verní, trpezliví a dôkladní. A proste v modlitbách za spasenie svojho dieťaťa s vedomím, že spasenie vašich detí je jedine Božím dielom a nie vašim.

6. Podanie evanjelia deťom

Ktoré sú podstatné fakty evanjelia? Aké sú minimálne vedomosti potrebné k tomu, aby sme mohli uveriť a boli zachránení? Zatiaľčo tieto otázky môžu rozprúdiť zaujímavú diskusiu, vôbec nie sú podstatnými pri evanjelizácii. Bohužiaľ, ľudia zbytočne veľa energie a času venujú zodpovedaniu týchto otázok.

Žiaľ, na mnohých evanjelizáciách sa zámerne vynechávajú dôležité pravdy, akými sú pokánie a Boží hnev voči hriechu. Niektorí vplyvní evanjelikálni predstavitelia tiež tvrdia, že tieto pravdy (a mnohé iné) nie sú pre evanjelium podstatné. Tvrdia, že takéto pravdy by sa nemali vôbec vyťahovať pri rozhovore s neveriacimi.

Iní evanjelikálni vodcovia, ktorí túžia po ekumenickej jednote s Rímsko-katolíckou cirkvou a ortodoxnými cirkvami, hlásajú, že dôležité otázky ako ospravedlnenie jedine z viery a zástupná obeť zmierenia nie sú vôbec podstatnými otázkami pre pochopenie evanjelia. Ich ekumenická otvorenosť naznačuje, že akýkoľvek druh viery v Krista je možné považovať za autentickú zachraňujúcu vieru. Ignorujú skutočnosť, že Nová zmluva odsudzuje tých, ktorí tvrdia, že veria v Krista, a popri tom prekrúcajú a odmietajú doktrínu ospravedlnenia z viery (Galatským 1:6-9). Zdá sa, že mnoho evanjelikálov je posadnutých hľadáním odpovede na to, ako vyzerá to minimum, ktoré musí človek spraviť, aby mohol byť spasený.

Rodičovská evanjelizácia

Pokiaľ sa jedná o rodičovstvo, takýto povrchný prístup k evanjeliu má katastrofálne následky. Preto je dôležité, aby rodičia odolali takémuto prístupu k evanjelizácii vo svojich domácnostiach. Hore uvedený minimalistický prístup k evanjeliu je v úplnom rozpore s dôkladným, verným a usilovným vyučovaním evanjelia podľa vzoru 5. knihy Mojžišovej 6:6-7.

Evanjelium je dobrou správou o Kristovi. Evanjelium v sebe zahŕňa všetku pravdu o Kristovi. V konečnom dôsledku je Kristus zhrnutím a vrcholom celého zjavenia Biblie (Židom 1:1-3): Každá pravda v Písme nakoniec poukazuje na Ježiša Krista. A preto žiadna z biblických právd nemá byť považovaná za bezvýznamnú, keď sa jedná o evanjelizáciu. Rodičia, ktorí nechcú svojim deťom zvestovať iba nejaké čiastočné evanjelium, musia svojim deťom vysvetliť všetky Božie pravdy takým spôsobom, aby poukazovali na Krista a na Jeho zástupné dielo, ktoré vykonal. Verím, že toto je princíp opísaný v 5. knihe Mojžišovej 6:6-7.

Neexistuje žiadny univerzálny spôsob podania evanjelia, ktorý by vyhovelo potrebe každého neznovuzrodeného dieťaťa. Pri deťoch, ktoré vôbec nerozumejú evanjeliu, je potrebné klásť dôraz na to, aby pochopili, kto je Kristus a prečo jedine On ponúka nádej na spasenie (Rimanom 3:10-31). Tým, ktoré sú ľahkovážne, treba viac poukazovať na realitu hroziaceho súdu (Ján 16:11). Ustráchaným máme viac poukazovať na to, že Boh nemá záľubu v smrti bezbožného, ale teší ho, keď sa bezbožný odvráti od svojho starého spôsobu života a prichádza k Nemu hľadať milosť (Ezechiel 33:11). Neposlušným je potrebné zdôrazňovať to, akou márnosťou je priečiť sa Bohu (Žalmy 2:1-4). Samospravodlivých treba postaviť pred zrkadlo samotného zákona a poukázať im na Božie nespĺniteľné požiadavky (Rimanom 3:20). Pyšných treba upozorňovať na to, že Boh nenávidí pýchu (1. list Petra 5:5).

Všetci hriešnici musia pochopiť, že Boh je svätý a že jedine Ježiš dokázal naplniť všetky požiadavky Božej dokonalej spravodlivosti namiesto hriešnikov (1. Korinským 1:30). Každá evanjelizácia by mala obsahovať vysvetlenie Kristovej obetnej smrti za hriech (1. Korinským 15:3).

Zdôrazňujte zásadné doktríny evanjelia

Keď sa teda rodičia odhodlajú byť dôkladnými pri výchove svojich detí, musia venovať dostatočnú pozornosť vysvetleniu určitých biblických pravd, ktoré sú nevyhnutné pre správne porozumenie evanjelia. Tu sú tie najdôležitejšie pravdy evanjelia, ktoré vám pomôžu držať sa správneho smerovania:

1. Učte svoje deti o Božej svätosti

„Počiatkom múdrosti je bázeň pred Hospodinom“ (Žalm 111:10). Nehovorí sa tu o nejakom zbabelom strachu. Jedná sa tu skôr o bázeň, ktorá vyvoláva strachu z úcty voči Božej svätosti založenej na pravdivom chápaní Boha ako Toho, ktorého „oči sú prečisté na to, aby sa pozeral na zlo“ (Abakuk 1:13).

2. Ukážte im ich hriešnosť

Uistite sa o tom, že vaše deti budete od ich najútlejšieho veku učiť, že neposlušnosť nie je len priestupkom voči otcovi alebo mame, ale že je to hriech proti samotnému Bohu, ktorý požaduje od detí, aby poslúchali svojich rodičov (2. kniha Mojžišova 20:12).

Vštepajte do svedomia svojich detí to, že najprv sa musia za svoje hriechy zodpovedať Bohu a potom aj svojim rodičom. Učte ich tejto zásade s láskou a súcitom, nie zastrašovaním a hrozbami.

Učiť ich tomu, že sú hriešni, neznamena, že na nich budete neustále verbálne útočiť za každé ich zlyhanie. Cieľom nie je, aby ste ich ducha udupali tým, že na nich budete neustále kričať. Namiesto toho ich poučujte s trpezlivosťou a múdrosťou a pomôžte im, aby sami spoznali to, že pred

Bohom sú hriešni. Potrebujú vedieť, prečo sú ich srdcia priťahované hriechom a sami musia prijať potrebu svojho vlastného spasenia. Ježiš povedal: „Nepotrebujú lekára zdravia, ale chorí. Neprišiel som volať spravodlivých ale hriešnych.“ (Marek 2:17). Ako sa môže vaše dieťa obrátiť na Krista, pokiaľ si neuvedomí, že je choré?

3. Učte ich o Kristovi a o tom, čo urobil

Vyučovanie o hriešnej podstate vašich detí, nie je jedinou vecou, ktorú musia vaše deti vedieť. Musíte im tiež poukázať na jediný prostriedok nápravy ich hriešnosti, Ježiša Krista. On sám je tým jadrom evanjelia a preto by malo byť posolstvo o Ježišovi Kristovi naším ústredným centrom výchovy a základom pre všetko ostatné duchovné vyučovanie:

Vysvetlite im Kristovo božstvo (Ján 1:1-3.14) a Jeho veľkosť (Filipským 2:9-11). Vysvetlite im, že sa stal človekom (Filipským 2:6-7), ale napriek tomu si zachoval bezhriešnu čistotu (Židom 4:15; 1. list Petra 2:22-23) a stal sa dokonalou obeťou za naše hriechy (2. Korintským 5:21), vylial svoju krv na zmierenie pre naše hriechy (Efezským 1:7). Vysvetľujte, ako Jeho smrť na kríži zabezpečila veriacim spasenie (1. list Petra 2:24; Kolosenským 1:20) a že víťazne vstal z mŕtvych (Rimanom 4:25; 1. Korintským 15:3-4). Vysvetlite im to, že zadarmo ospravedlňuje tých, ktorí Mu dôverujú z celého srdca (Rimanom 5:1-2; Galaťanom 2:16), a to, že Jeho spravodlivosť je pripočítaná nám, ktorí veríme v Jeho meno (2. Korintským 5:21; Rimanom 4:5-6; Filipským 3:8-9).

4. Povedzte im o tom, čo Boh požaduje od hriešnikov

Boh volá hriešnikov k pokániu (Skutky apoštolov 17:30). Pokánie nie je len nejaká zmena správania. Pravé pokánie je úprimné obrátenie hriešneho srdca od hriechu k Bohu.

Je užitočné zdôrazňovať, že pokánie je obrátenie srdca a preto by sme nemali za pravé pokánie považovať len nejaké dobré vonkajšie prejavy zo strany dieťaťa. Pre mnohých evanjelikálov dnešnej doby sa akt modlitby, ktorou ľudia

pozývajú Ježiša Krista do svojich srdc (modlitba spasenia, ktorú má hriešnik opakovať), stal prakticky prostriedkom spasenia. Toto isté platí aj o zdvihnutí ruky alebo o vystúpení pred oltár počas nejakej evanjelizačnej výzvy. Avšak takéto vonkajšie prejavy nemajú žiadny vplyv na premenu srdca. Všetko sú to len vonkajšie skutky a skutky nedokážu nikoho spasiť. Viera, kajúca dôvera v Krista, je jediným prostriedkom ospravedlnenia podľa Písma: „Lebo milosťou ste spasení skrze vieru. A to nie sami zo seba; je to dar Boží; nie zo skutkov, aby sa nikto nechválil.“ (Efezským 2:8-9).

Je najlepšie vyhnúť sa dôrazom na takéto vonkajšie prejavy a sústrediť sa radšej na to, čo skutočne požaduje Písmo od hriešnikov.

5. Upozornite ich na to, aby múdro zvážili, čo ich život s Kristom bude stáť

Nezľahčujte Kristove tvrdé požiadavky. Nevykresľujte kresťanský život ako jednoduchý, bez ťažkostí, ťažkých rozhodnutí a prenasledovania (2. Timoteovi 3:12). Vysvetlite svojim deťom, že nasledovanie Krista si vždy vyžaduje nejaké obete a že pred oslávením v nebi je vždy utrpenie a skúšky (Jakub 1:2-3). Je pravda, že Kristus ponúka vodu života zadarmo tým, ktorí ju prijmú (Zjavenie 22:17). Ale tí, ktorí prijmú túto ponuku, robia bezpodmienečný záväzok toho, že budú Krista nasledovať, aj keby ich to malo stáť ich vlastný život.

Všetky pravdy evanjelia sú zamerané na kríž, pretože kríž poukazuje na to, aký ohavný je náš hriech. Poukazuje na vážnosť Božieho hnevu proti hriechu. Zároveň to však ukazuje na obrovskú Božiu lásku, vďaka ktorej bol ochotný zaplatiť takú obrovskú cenu za naše spasenie. Ale zároveň nám to má slúžiť ako prirovnanie pre to, čo to znamená nasledovať Krista. Ježiš opakovane poukazoval na to, že nasledovanie Jeho znamená dobrovoľne obetovať všetko.

6. Povzbudujte ich k tomu, aby bezvýhradne dôverovali Kristovi

Začali sme tým, že sme poukázali na to, že znovuzrodenie je dielom Ducha Svätého v srdci a varovali sme rodičov pred tým, aby sa deti nesnažili nejakým nátlakom prinútiť k nejakému povrchnému vyznávaniu umelej viery. Napriek tomu je však aj v evanjeliu zakotvená určitá naliehavosť, ktorú by mali vstúpiť všetci rodičia do srdc svojich detí: „A to všetko je z Boha, ktorý nás zmieril so sebou v Kristovi a zveril nám službu zmierenia, že totiž Boh bol v Kristovi, zmieril svet so sebou, nepočítal ľuďom ich priestupky a ustanovil medzi nami zvestovanie zmierenia. Miesto Krista sme teda poslovia, akoby vás Boh napomínal skrze nás. Miesto Krista prosíme: Zmierte sa s Bohom!“ (2. Korinským 5:18-20)

7. Čomu sa učia vaše deti od vás?

Učia sa vaše deti od vás radosti a požehnaníu z podriadenosti Božiemu slovu a Jeho vôli alebo len počúvajú o frustrácii a sklamaníach? Vidia váš pokoj prameniacy z Božej zvrchovanosti alebo vidia vo vás len samé obavy a strach? Učia sa od vás pravým hodnotám, akými sú spravodlivosť, dôvera a usilovnosť? Alebo sa od vás učia tomu, ako byť klamárom, podvodníkom a pokrytcom?

Vaše deti môžu byť pod vplyvom verného kázania Božieho slova a môžu byť vedené k správne mu chápaníu evanjelia. Ale čo sa učia pozorovaním vášho každodenného života? Akým svedectvom je pre nich váš život? Učí ich byť zbožnými a vernými mužmi a ženami?

Učte vaše deti múdrosti

Učiť deti evanjelium nie je jedinou učiteľskou zodpovednosťou rodičov. Je rovnako dôležité, aby rodičia učili

svoje deti múdrosti po celý ich život. Evanjelium je nevyhnutným začiatočným bodom, lebo „počiatkom múdrosti je bázeň pred Hospodinom.“ (Žalm 111:10). Nikto, kto odmieta a ignoruje posolstvo evanjelia, nie je naozaj múdry.

Ale okrem právd evanjelia je v Biblii mnoho iných užitočných rád o charaktere, bezúhonnosti, spravodlivosti, obozretnosti, rozlišovaní a rôznych iných praktických otázkach života. Rodičia sú povinní starostlivo vyučovať svoje deti Božej múdrosti vo všetkých otázkach života.

Kniha Prísloví je zhrnutím praktickej múdrosti. Tieto príslovia boli zaznamenané kráľom Šalamúnom pre dobro jeho syna. Väčšinu z nich napísal sám Šalamún, niektoré zozbieral od iných múdrych ľudí. Tie najlepšie praktické múdrosti pre každého človeka sú zhrnuté do Šalamúnovej knihy Prísloví s pečaťou Božej inšpirácie, ktorá zaručuje, že všetky tieto výroky sú: „...užitočné k vyučovaniu, karhaniu, napravovaniu a k výchove v spravodlivosti“ (2. Timoteovi 3:16).

Kniha Prísloví je teda vhodnou príručkou pre rodičov a najmä pre otcov k vyučovaniu detí praktickej múdrosti potrebnej k úspešnému životu uctievajúcemu Boha. Je to inšpirovaná kniha múdrosti od najmúdrejšieho otca, aký kedy žil. Je to životne dôležitý súhrn praktickej múdrosti, ktorú by mali svojim deťom predať všetci rodičia.

Šalamún adresuje tieto napomenutia svojmu synovi v úvodných veršoch: „Počúvaj, syn môj, napomínanie svojho otca a nezavrhujuj poučanie svojej matky, lebo sú lúbezným vencom na tvojej hlave a šperkom na tvojom hrdle.“ (Príslovia 1:8-9).

Podobné upozornenia sa viackrát opakujú v Prísloviach: „Syn môj, ak prijmeš moje slová a zachováš si v mysli moje prikázania...“ (Príslovia 2:1); „Syn môj, nezabúdaj na moje naučenie a tvoje srdce nech zachováva moje príkazy...“ (Príslovia 3:1); „Synovia počúvajte otcovu kázeň, a pozorujte, aby ste sa naučili rozumnosti...“ (Príslovia 4:1); „Počúvaj, syn

môj, a prijmi moje reči, rozmnožia sa roky tvojho života.“ (Príslovia 4:10); „Syn môj, pozoruj moju múdrosť, nakloň si ucho k mojej rozumnosti...“ (Príslovia 5:1). „Syn môj, zachovávaj prikázanie svojho otca a nepohrdaj poučaním svojej matky.“ (Príslovia 6:20) a ešte mnoho iných veršov v tejto knihe. Toto boli Šalamúnove láskavé upozornenia pre jeho syna, aby venoval veľkú pozornosť týmto lekciám o živote.

Tieto múdrosti môžeme aplikovať aj na naše vlastné deti, ale zároveň si najprv my sami musíme osvojiť tieto múdrosti Písma a žiť také životy, ktoré budú reflektovať tieto pravdy na našom charaktere. Bez toho budú naše akokoľvek múdre a pravdivé slová prázdne.

Sila vášho príkladu

Sám Šalamún je príkladom toho, aké nebezpečné je žiť neistý život. Šalamún bol, čo sa intelektu týka, tým najmúdrejším mužom, aký kedy žil. 1. kniha Kráľov 5:9-11 o ňom hovorí:

„Boh dal Šalamúnovi vo veľkej miere múdrosť a rozvahu, aj široký rozhľad – podobne ako je piesku na morskom brehu, takže Šalamúnova múdrosť prevyšovala múdrosť celého Východu a Egypta. Bol múdrejší ako všetci ľudia...“

Sám Boh povedal Šalamúnovi: „Hľa, učiním podľa tvojej žiadosti. Dávam ti múdre a chápané srdce, takže tebe rovnakého nebolo ani pred tebou, ani po tebe nepovstane taký, ako si ty.“ (1. Kráľov 3:12).

Takže čo sa obsahu Šalamúnovej výučby týka, nebol tam žiadny nedostatok. Ale keď prišlo k praktickému žitiu týchto múdrostí, tak Šalamún zlyhal na plnej čiare. Napríklad: Šalamún zaznamenal mnoho upozornení ohľadom nebezpečenstva zvodov cudzej ženy (Príslovia 2:16-19; 5:3-

13,20; 6:23-29; 7:5-27; 22:14; 31:30). Ale Písmo hovorí takto o Šalamúnovom živote:

„Kráľ Šalamún miloval mnoho cudzích žien: faraónovu dcéru, Moábky, Ammónky, Edómky, Sidónčanky, Chetejky, z národov, o ktorých povedal Hospodin Izraelcom: Neobcujte s nimi a oni nech neobcujú s vami, inak obrátia vaše srdcia ku svojim bohom. Šalamún priľnul k nim láskou.“ (1. kniha Kráľov 11:1-2).

A čiastočne kvôli tomu, že Šalamún nedokázal žiť podľa múdrosti, ktorú mal, Šalamúnov syn Rechabeám odmietol jeho učenie (1. kniha Kráľov 12:6-11).

Nebezpečenstvo pokrytectva

Nie je dobré učiť naše deti zdravú múdrosť a potom žiť život, ktorý protirečí tomu, čo učíme. Pravdou je, že takýto prístup len zvyšuje pravdepodobnosť toho, že vaše deti budú pohrdať a odmietajú Božiu múdrosť a Kristovo evanjelium. Cena za pokrytectvo pri výchove je veľmi vysoká. Veľmi vysoká.

V Šalamúnovom prípade spôsobilo takéto pokrytectvo nie len to, že jeho syn odmietol Hospodina, ale spôsobilo to aj rozdelenie celého Izraelského národa. Toto pokrytectvo spôsobilo odpadnutie izraelského národa od Boha, z ktorého sa Izrael už nikdy nezotavil. Šalamúnove rady adresované jeho synovi boli múdre. Ale to, akým bol on sám príkladom pre jeho syna, úplne zdegradovalo váhu jeho múdrych rád. Jeho život nebol vôbec v súlade s jeho učením. Nie je väčšia chyba, akú by mohol rodič pri výchove svojich detí urobiť.

Vaša domácnosť je tou najdôležitejšou triedou pre vaše dieťa. A to, čo sa tam naučia, zďaleka nezačína otvorením Biblie a ani nekončí jej zatvorením. Vždy vás budú sledovať a učiť sa z vášho príkladu: často bez toho, aby ste si to vôbec

uvedomili. Toto je ohromná zodpovednosť a zároveň veľká príležitosť pre kresťanských rodičov, z ktorej musíme vyťažiť čo najviac pre Božiu slávu a pre dobro svojich detí. Inými slovami, ak si ako rodičia uvedomujete, že žijete pokrytecký život, a odmietate urobiť nápravu, vaše pokrytectvo a absencia vášho skutočného pokánia sa ľahko môže stať dôvodom toho, prečo vaše deti odmietnu Krista. Možno Ho neodmietnu hneď, ale v čase sa to môže ukázať.

Záver

Ku koncu tejto série o rodičovstve a výchove detí, by som vám chcel pripomenúť niekoľko vecí. Počas výchovy detí sa budete stretávať s problémami a z času na čas aj zlyháte. Navyše, vaše deti vás častokrát sklamú. Nikto z nás nie je dokonalý a nikto z nás nedokáže do bodky naplniť úlohy a povinnosti, ktoré nám Boh dal v našich rodinách.

V momentoch zlyhania a sklamaní buďte vždy vdáční za to, že slúžite milostivému Bohu, ktorého milosť postačuje na to, aby boli vaše nedostatky prekonané a odpustené. Možno nebudete mať dostatok síl, múdrosti alebo trpezlivosti v takýchto situáciách, ale vďaka Jeho milosti vám On dá všetko, čo budete potrebovať. V skutočnosti je to jedine Božia milosť, vďaka ktorej môžete zažívať radostné momenty, či už v manželskom vzťahu alebo v rodičovstve. Aj keď zlyháte v týchto úlohách, Jeho milosť môže prekonať tieto pochybenia alebo vám pomôže prekonať následky, ktoré prídu s takýmito zlyhaniami.

Ako kresťanskí manželia a rodičia musíme spočínúť v Božej neochvejnej milosti a utiekať sa k Nemu, keď akýmkoľvek spôsobom zlyháme v napĺňaní Jeho plánu.

John MacArthur

Tento materiál pôvodne vyšiel v rozšírenej knižnej podobe s názvom „[The Fulfilled Family](#)“ (preklad: Naplnená rodina). Preložené zo stránky zboru Johna MacArthura, Grace Community Church v Los Angeles, USA: www.gty.org. Všetky práva patria tomuto zboru. Linky pôvodných článkov (stránka „Grace to You“):

1. Základ zbožného rodičovstva

Preložené z: <https://www.gty.org/library/blog/B150429>

2. Aký vplyv máme na svoje deti?

Preložené z: <https://www.gty.org/library/blog/B150504>

3. Rozpoznanie pravej podstaty dieťaťa

Preložené z: <https://www.gty.org/library/blog/B150506>

4. Liečte príznaky, nie hriech

Preložené z: <https://www.gty.org/library/blog/B150508>

5. Dobrá správa pre vaše deti

Preložené z: <https://www.gty.org/library/blog/B150511>

6. Podanie evanjelia deťom

Preložené z: <https://www.gty.org/library/blog/B150513>

7. Čomu sa učia vaše deti od vás?

Preložené z: <https://www.gty.org/library/blog/B150515>

Táto brožúra spolu s mnohými ďalšími materiálmi je k dispozícii na stránke <http://www.pravdavaske.sk/>. Okrem webovej stránky nás nájdete aj na:

Facebook: <http://www.facebook.com/pravdavaske>

Youtube: <http://www.youtube.com/pravdavaske>

Twitter: <http://www.twitter.com/pravdavaske>

